

Andra roten, tomt 60

Kvarteret Hästekvarnen

Kungsgatan 22 (samb.m. 3.45)

I nordvästra hörnet av Ekelundsgatan–Kungsgatan låg en gård omfattande en hel tomt, som i tomtöreslängden 1696 upptages överst på listan ”ovissa tomter under skogen” i rote 2 och som tillhörde *vaktmästare Anders Svensson St uut* (tidigare löjtnant). Det är obekant när och hur Anders St uut blivit ägare av denna tomt.

Före juli 1682 gifte sig Anders Svensson St uut med *Anna Maria Hoppener (Hoppener, Höpfner)*, som stått ensam i bakugnslängden 1775. Den 13.7.1682 tvistade paret med *Anna Marias syster Elisabeth Linck*, gift med *fänrik Jung*. Paret St uut ärvde gården 1.27 från Anna Marias mor *Catarina Kellers* (död före febr. 1697), som var *änka* efter *löjtnant Bengt Linck* (död före 13.2.1665). Den var belägen i vinkeln mellan Reparebanan och östra sidan av västra hamnen. Den kallades en halv tomt vid reparebanan när den den 9.2.1697 såldes till *stadsskulden Anders Fagg* (uppbud 17.5.1697).

Anders St uuts hustru omtalas som hustru Anna Maria Hoppener redan i underrätten den 3.3.1665, dit hon stämt sin hyresvärd *Erik Gustavssons hustru* för hemfridsbrott. Anna Maria hade hyrt en ”nattstufwu” till påsketiden. På grund av den svåra kölden och sin medellöshet hade hon inte förmått hålla den varm utan hade flyttat hem till sin mor (”så småningom och lönnligen” sade Erik Gustafssons hustru). När hon en gång ville hämta en del linkläder ur Erik Gustafssons nattstufwu, blev hon avkrävd nycklarna, utskälld och illa slagen av hyresvärdinnan. Anna Maria ansåg, att eftersom hon hade hyrt ett rum där i huset, så borde hon njuta hemfrid. Rätten fann inte ”saken vara av stort värde” och råde till förlikning.

I bouppteckningen efter stadsvaktmästare Andreas St uuts avlidna hustru Anna Maria Hopfner år 1706 (begr. 12.8.1705) omtalas hennes fyra barn *Greta Juliana, Anders, Leonhard och Anna Dorothea St uut*, vilka namn tyder på ett holländskt ursprung.

Den 3.3.1712 var en av vaktmästare St uuts söner avliden och *Olof Ringkarl* vid svenska kyrkan förfrågade sig då i rätten, vilken tid han skulle låta ringa med klockorna. Fadern, vaktmästare St uut blev då tillspord, vilken grad hans son hade, när han avled. Han svarade då, att sonen passerade genom senaste månads mönstring som fältväbel och var föreslagen och rekommenderad till fänrikstjänst under välborne Herr Överste Bildsteins regemente men ingen fullmakt hade ännu anlant ”och gör det intet till saken, om det ringes för honom, när klockan är elva eller tolv”. Rätten fann det bäst, att det skedde klockan elva, eftersom sonen inte hade erhållit fullmakt som överofficer.

Anders St uut hade den 10.5.1705 (AIIb:4) till hospitalet pantsatt sitt hus beläget på Kungsgatan under skogen. Nästa år (jus. prot.s 548) nämnes att Anders St uut på sina barns vägnar den 5.10.1706 sålt gården till *bokbindaren Johan Dahl* för 700 d smt plus 40 d diskretion. Den 15.10.1706 uppbjöd Johan Dahl ”hus och gård under ekeskogen i hörnet av Kungs- och Ekelundsgatorna mellan vallsättaren Lars Svensson (3.45) och soldaten Erik Hvitlock i väster.” Själv gifte Anders St uut (begr. 14.6.1724) om sig med *Brita Edenberg* (begr. D 4.10.1724), dotter till båtekarlen Thore Mårtensson, och flyttade till stadens norra del sedan de 1707 ärvt Thore Mårtenssons gård 6.4.

Häradsskrivare Johan Strömner

bördade gården 2.60 och pantsatte den 5.3.1708 sin gård på Konungsgatan till sin bror *magister Arvid Strömner*. Arvid Strömners hustrus syster *Cajsa Kellander* var gift med

magister Johannes Aurelius, son till pastorn i hospitalet. Han köpte gården den 18.10.1715. Johannes Aurelius var född 1683. blev 1714 logices lector samt 1722 kyrkoherde i Istorp, där han avled 1758. När Johannes Aurelius flyttade till Istorp sålde han gården till

hovslagaremästare Christoffer Back

uppbud 13.3.1721 (burskap 15.12.1718, ålderman för hovslagareämbetet från 1729, begr. D 29.5.1744 c:a 50 år gammal). Huset på Konungsgatan under skogen upptages i Christopher Backs bouppteckning 18.7.1744 till 550 d smt.) Gift 1/ *hovsl. Jacob Kuntzes änka Kerstin Svensdotter* (i vigselbok "Fr Christina Hoyers", död i barnsäng 1737; 2/ 16.4.1738 med hattmakare Anders Halleboms dotter *Magdalena Hallebom* (död 1780), vilken gifte om sig den 13.10.1746 med

hovslagaremästare Johan Schmidt,

(burskap 21.2.1745). Värdet på gården hade stigit till 950 d smt, när Johan Schmidt avled (begr. D 23.2.1757, bou 23.8.1759), varefter gården 2.60 övergick till Magdalena Halleboms tredje man

hovsmedmäster Petter Helgbom (Hellbom, burskap 7.4.1769)

som överlevde, när hon avled 1780, och gifte om sig med *Ingrid Helena Andersson*. Petter Helgbom avled i juli 1784. Hos änkan bodde under de följande åren fram till 1787 *hovslagarna Erik Berglander, Nils Lind och David Clementsson, sadelmakaren Petter Bergström och hökaren Lars Nordahl*.

Otroligt är inte, att Ingrid Helena Andersson gifte om sig med

hökaren Anders Jeansson,

som i tomtöreslängderna 1795–1802 står som ensam ägare till gården. Han fick burskap 20.6.1788 och kallas ömsom arbetskarlen, ömsom förre hökaren Jeansson. I hökaren Jeanssons vid Hästebacken belägna gård hölls den 2.4.1788 lösöresauktion på *avlidne kvartermästaren Strandbergs avlidna änka Helena Nybergs* ringa kvarlåtenskap.

Det visade sig senare, att hökaren Jeansson ägde endast hälften av gården. I september 1804 företogs bouppteckning efter Petter Helgboms och Ingrid Helena Anderssons dotter *Britta Cecilia Helgbom*, född 1781. Hon var gift med den häktade och för delaktighet i stöld tilltalade *hökeribetjanten Benjamin Wennerholm* och sades äga hälften i hus och gård 2.60 hörnet av Kungs- och Ekelundsgatorna. Denna hälft sades 1811 vara såld på auktion för 580 rdr.